

Apua EU:n hallintoon liittyvissä ongelmissa

Yritykset, kansalaisjärjestöt, yhdistykset, korkeakoulut, tutkimuskeskukset, kunnat, etujärjestöt ja muut organisaatiot voivat kannella Euroopan oikeusasiamiehelle EU:n toimielinten, elinten ja laitosten toiminnassa ilmenevistä hallinnollisista epäkohdista.

Mistä voi kannella?

Hallinnollinen epäkohta tarkoittaa huonoa hallintoa tai laiminlyöntejä. Se voi ilmetä esimerkiksi EU:n rahoittamissa hankkeissa tai ohjelmissa. Yritykset ja muut organisaatiot ovat usein suoraan tekemisissä EU:n toimielinten kanssa tarjouskilpailujen ja sopimusten yhteydessä tai osallistuessaan kuulemismenettelyihin tai lobbaustoimintaan taikka yrittäessään saada tärkeitä asiakirjoja tai tietoa omalta toimialtaan. Oikeusasiamies on käsitellyt esimerkiksi seuraavia ongelmia:

- Maksuviivästykset
- Contractual disputes
- Ongelmat tarjouskilpailuissa
- Avoimuuden puute / asiakirjoihin tutustumisen epääminen
- Tarpeettomat viivästykset
- Perusoikeuksien loukkaamiset

Miksi kannella?

Oikeusasiamies pyrkii saamaan aikaan sekä kantelijaa että asianosaista toimielintä tyydyttävän sovintoratkaisun. Hän palvelee maksutta nopeasti ja joustavasti. Oikeusasiamies onkin monesti varteenotettava vaihtoehto tuomioistuimille, kun on kyse oikeussuojakeinoista.

Mistä ei voi kannella?

Euroopan oikeusasiamiehen valtuudet rajoittuvat EU:n toimielimiin, elimiin ja laitoksiin. Hän ei voi tutkia kanteluja, jotka on tehty:

- jäsenvaltioiden kansallisista, alueellisista tai paikallisista viranomaisista, vaikka kantelu koskisi EU-asioita;
- jäsenvaltioiden tuomioistuimista tai oikeusasiamiehistä;
- yrityksistä tai yksityishenkilöistä.

Jos Euroopan oikeusasiamieheen ottaa yhteyttä näissä asioissa, hän yrittää kyllä parhaansa mukaan neuvoa, kenen puoleen asiassa kannattaa kääntyä.

Mistä saa lisätietoa?

Lisätietoa on saatavilla oikeusasiamiehen www-sivustolta (<http://www.ombudsman.europa.eu>), jossa voi myös tehdä kantelun. Myös oikeusasiamiehen toimistoon voi ottaa yhteyttä. Kantelun voi tehdä millä tahansa EU:n virallisella kielellä.

Esimerkkejä Euroopan oikeusa- siamiehen käsittelemistä tapauksista

Kansalaisjärjestö sai komissiolta 70 000 EUR

Oikeusasiamies auttoi ratkaisemaan riidan Euroopan komission ja erään kansalaisjärjestön välillä. Riita koski hanketta, joka oli käynnistetty osana "European Migration Dialogue"-hanketta. Tarkastuksen jälkeen komissio oli osoittanut kansalaisjärjestölle yli 130 000 EUR takaisinperintää koskevan määräyksen, koska kansalaisjärjestö ei ollut toimittanut ajoissa asiakirjoja henkilöstökulujen tueksi. Komissio hyväksyi lopulta oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotuksen ja palautti kansalaisjärjestölle 70 000 EUR.

Maksuviivästyksiä koskevat kantelut

Oikeusasiamiehelle on tullut monia kanteluja yrityksiltä, tutkimuskeskuksilta, kansalaisjärjestöiltä, yliopistoilta ja muilta EU:sta rahoitettuihin hankkeisiin ja sopimuksiin osallistuvilta yhdistyksiltä komission suorittamien maksujen viivästymisestä. Tutkittuaan asiaa omasta aloitteestaan vuonna 2010 ja järjestettyään asiasta julkisen kuulemisen oikeusasiamies totesi, että sekä maksuviivästysten lukumäärä että viivästyneiden maksujen kokonaissummat olivat pienentyneet huomattavasti viime vuosina. Oikeusasiamies seuraa kuitenkin tilannetta.

Avoimuuden lisääntyminen Euroopan lääkevirastossa

Euroopan lääkevirasto hyväksyy EU:n markkinoille saatetut lääkkeet ja valvoo niitä kansanterveyden suojelemiseksi. Se saa tietoja lääkkeiden epäilyistä haittavaikutuksista jäsenvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta ja lääkeyhtiöiltä. Oikeusasiamies on suositellut monissa tapauksissa haittavaikutuksia koskevien raporttien, kliinisten tutkimusten ja kokeista laadittujen raporttien julkistamista. Lääkevirasto on antanut lopulta parannetut avoimuussäännöt, joiden mukaan sen asiakirjoja annetaan paljon aiempaa enemmän tutustuttaviksi.

Kilpailunvastaista toimintaa koskevaan menettelyyn liittyvä kantelu

Mikrosirujen valmistaja Intel kanteli oikeusasiamiehelle ja syytti komissiota siitä, ettei komissio ollut tehnyt pöytäkirjaa tärkeästä kokouksesta, jossa käsiteltiin Inteliin kohdistuvaa, kilpailunvastaista toimintaa koskevaa komission tutkimusta. Oikeusasiamies arvosteli komissiota siitä, ettei komissio ollut tehnyt asianmukaisia muistiinpanoja kyseisestä kokouksesta eikä liittynyt kokouksen esityslistaa tutkimusaineistoon. Komissio paransi tämän perusteella tutkimusmenettelyjään.

Petostentorjuntavirasto antoi asiakirjoja tutustuttaviksi

Euroopan petostentorjuntavirasto OLAF oli aloittanut tutkimuksen, joka koski väitetysti väärennettyjä espanjalaisia banaanin tuontitodistuksia. Belgian tulliviranomaiset olivat aloittaneet OLAF:n pyynnöstä tutkimuksen, joka koski kahta belgialaista yritystä. Nämä yritykset ottivat yhteyttä oikeusasiamieheen sen jälkeen, kun OLAF kieltäytyi antamasta väitettyä väärentämistä koskevaan tutkimukseensa liittyviä asiakirjoja tutustuttaviksi. OLAF hyväksyi lopulta oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotuksen ja luovutti asiakirjat.

Komission ja kulttuurijärjestön välillä ratkaistu riita

Oikeusasiamies auttoi komissiota ratkaisemaan maksuja koskevan riidan saksalaisen kulttuurijärjestön kanssa. Alun perin komissio oli kieltäytynyt maksamasta jäljellä olevaa 6 000 EUR suuruisia summaa, joka oli tarkoitettu 28:lla Euroopan alueella järjestettävää näyttelyä varten. Komissio väitti, ettei sille ollut ilmoitettu asianmukaisesti varojen uudelleenjaosta. Komissio hyväksyi lopulta oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotuksen ja suostui maksamaan järjestölle jäljellä olevan 6 000 EUR suuruisen summan sekä 1 500 EUR korkoa.